

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izinja vsak četrtik in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnino, inšerate in reklamacije.

Za inšerate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inšerate se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Volkstag nemških domoljubov.

V nedeljo, 28. aprila, so graški Nemci imeli svojo Volkstag (ljudski zbor), na katerem so svoje domoljubno srce razkrili do zadnjega kotička. Njihovo domoljubje je prekipelo v navdušene vzklike, s katerimi so ti veliki avstrijski domoljubi pozdravljali ne avstrijskega, marveč nemškega cesarja. Niti eden klic se ni razlegel: Zivel Karel, naš cesar! Vsa dvorana pa je odmevala navdušenih klicev: Zivel Hohenloernci! Prejšnji dan je naša cesarica Zita obhajala svoj god. Domoljubni Slovenci smo god svoje vladarice praznovali z raznimi domoljubnimi prireditvami. Nemci v Gradcu pa niso niti ene svečane besede posvetili naši cesarici, pač pa so drzno in nesramno napadali njeno rodbino. Eden izmed govornikov se je pritoževal, da smejo člani te rodbine, o katerih je trdil, da se vojskujejo za četverosporazum, prihajati v Avstrijo, ne da bi se jih zaprlo.

Tako „avstrijsko domoljubje“ je prešinjalo graške nemške zborovalce preteklo nedeljo. Graški župan Fizia je javno izpovedal, da nimajo Nemci več časa misliti na to, kar država potrebuje; za Nemce je vedno in edino meročajno to, kar potrebuje nemški narod, ne pa to, kar potrebuje država. In takšen narod se drzne imenovati edini državohranjujoči narod v Avstriji! Laž in hinavstvo! Tem ljudem je srou edino le nemštvo. V Gradcu so ta dan stori slovesno prisego, da se bodo bojevali za nemško vzhodno marko (Ostmark). Za nje je Avstrija samo le marka — obmeina in obrambna pokrajina za Nemčijo. Drugega namena nima, kakor da obranjuje in s ponemčevanjem pomožuje nemštvo ter da tvori Nemčiji most do Balkana. Za tako Avstrijo — obmejno in obrambno pokrajino Nemčije se bodo Nemci vojskovali: tako so slovesno v Gradcu prisegli. Ali niso to zgledni avstrijski domoljubi?!

Da pa Avstrija tudi ostane samo vzhodna marka za Nemčijo, zato so nemški zagrizenci v Gradcu zahtevali, da se mora zveza z Nemčijo ovekovečiti tako, da postane del avstrijske ustave in da se mora v Avstriji upeljati nemški državni jezik. Zveza z Nemčijo ima le takrat kakšno vrednost, če vladajo, kakor je zahteval in določil Bismark, v Avstriji Nemci, na Ogrskem pa Madžari. Mi Nemci, tako je v Gradcu zaklical govornik Gattermaier, smo in moramo ostati gospodski narod (Herrenvolk). Iz tega sledi, da Slovani so in morajo ostati suženjski narod. Sužnji se ne morejo pritoževati, da se jih tlačijo, saj so vendar samo sužnji; še veseli naj bodo, če se jih s ponemčevanjem iz sužnosti dvigne na višino nemškega gospodskega naroda. Zlasti Jugoslovane se mora nadahje ponemčevati, ker mora, kakor so v Gradcu zahtevali naši nemški prijatelji, pot do Adrije biti nemška. Jugoslovanske zahteve po samostojnosti in narodnem zedinjenju se morajo odkloniti in zatreti, ker pomenjajo raztrganje Avstrije. V isti sapi pa so Nemci v Gradcu ponovili nemško zahtevo, naj se Galicija izloči in odtrga od Avstrije. To pa ševeda ni raztrganje Avstrije. Ostudno hinavstvo!

Nemškonacionalno hinavstvo in vsenemška zagrizenost sta se preteklo nedeljo širokoustila v Gradcu. Bismarkov duh je vel nad tem zborovanjem. Z burnim odobravanjem so zborovalci vzeli na znanje izjavo govornika Zeidlerja: Mi Nemci smo učenci Bismarka, ki je izpovedal, da bi se v tem slučaju, če bi zvestoba do kralja prišla v navskrižje z ljubeznijo do naroda, postavil na stran naroda. In takšni ljudje bi naj nas cesarju in domovini zvesto udane Slovence učili avstrijskega domoljubja? Prej bi kožel sodil za varuha vrta, kakor pa nemškonacionalni in nemškufarski zagrizenci za varuhe avstrijskega domoljubja.

Nemškonacionalna nesramnost.

Nemški listi in govorniki na nemških shodih dan za dnevom nesramno lažejo, da samo Nemci vz-

držujejo državo, da samo Nemci pridelujejo živež za prebivalstvo in armado, samo Nemci odstopijo živež sohrzavljanom, samo pri Nemcih se rekvirira, pri Slovanih pa skoro nič. Ta pesem gre sedaj iz nemških listov od niše do hiše z namenom nahujskati nemško prebivalstvo proti Slovincem.

Na nedeljskem nemškem zborovanju v Gradcu je govornik trdil, da so v Avstriji pred vsem Slovani krivi pomanjkanja živil, ker nočejo oddati žita, rekvirira se samo pri nemških kmetih, pri čeških in slovenskih pa nič. Take gorostasne aeresnice skijo Nemci med svojimi brati proti Slovincem. Tako govorijo o Slovincih Nemci, ki nedeljo za nedeljo in še celo med tednom z nahrbtnikom romajo po slovenskem Dravskem polju in po Slovenskih goricah in se vračajo z žvili težko obloženi domov. Slovenec je do brosrčen. Če vidi, da je drugi v stiski, da potrebuje njegove podpore, mu radevolje pomaga po stari slovenski in krščanski navadi. Po vedo Nemci sami — prav dobro!

Nesramno lažnjiva je trditev, da se strogo rekvirira samo v nemških krajih. Ali hočete še strožje rekvizicije kot so bile pri nas? Slovenski Stajer je bil v tem oziru po Claryjevi zaslugi in zaslugi njegovih nemških uradnikov najhujše izmed vseh avstrijskih dežel pritisnjen ob steno. Vse so nam skoro že vzeli, slovenskemu kmetu preti po večini naših okrajev največje pomanjkanje. Ali se je tudi v nemških okrajih naše dežele tako rekviriralo? Kaj se! Le pogledite malo v radgonski in lipiški okraj in prepričali se boste, da se je edino slovenskega kmeta z rekvizicijami tako pritiskalo, da bi lahko „kri švical.“ Dokazov zato je v vsaki občini, v vsaki slovenski hiši dovolj. Nemški kmetje še imajo dovolj belega kruha, Slovenec pa še koruznega nima. Na Nižje-Avstrijskem ni trebalo tamošnjim kmetom (Nemcem) oddati ne zrna koruze, pri nas pa jo bodo pobrali prihodnje tedne do zadnjega zrna.

Nemški hujškači bi radi nahujskali nemško mestno prebivalstvo, da bi šlo na kmete pobijati Slovence, ropati in s silo jemati tisto trohico živil, ki so še ostala kmetu. Ni dovolj, da gre skoro vse rekvirirano blago samo v nemške kraje, v nemška mesta, ni dovolj, da je šlo vse, kar so naši junaki priborili v Italiji, v Rumuniji in Ukrajini živil, v Nemčijo,

to še ni dovolj, sedaj se v zahvalo, da so nam skoro vse vzeli, Nemci tako nesramno lažejo o nas.

Slovensko ljudstvo, taki so Nemci! Radi tega kličemo: Osvobodi se ti, jugoslovanski rođ, iz tujih spon! Ustanovi si jugoslovansko državo pod žezlom slavnih Habsburžanov! V tej državi bo prišel kmet do veljave, jugoslovanski kmet bo sam odločeval o svoji usodi.

Nemiri v Ljubljani — ali kako Nemci lažejo.

Prejšnjo sredo, dne 24. aprila, je prišlo v Ljubljani kakih 200 žensk delavskih slojev in begunk z otroci vred k deželni vladni prosit živil. Ker ni na naš slovenski jug skoro nobenega dovoza živil, postaja pomanjkanje vedno večje. Lačne ljudske množice kličo po kruhu. Kranjski deželni predsednik je sicer ženske miril, a njegove obljube glede več živil so bile zelo sloke. Matere so slišale znano pesem: Nima-mo, nimamo, a bomo skušali dobiti.

Ljudska množica je postala vedno večja. Pomikala se je po Ljubljani in razdražena, ker ji vlada ne da živil, pobijala šipe in razbijala trgovine pri hišah, kjer prebivajo ljudje, ki se jim bolje godi kot ubogi ljudski množici. Tako so pobili šipe na stanovanju dr. Sustersiča, na nemški hiši (kazini), kavarnah, velikih gostilnah (hotelih) in pri bogatih trgovcih in zasebnikih. Nemški listi trdijo, da je samo na kazini škode do 40.000 K. Razgrajale niso samo slo-

venske žene, temveč tudi Nemke, socialdemokratkinje, in Italijanke. Posebno pridne so bile pri pobijanju šip nemške železničarke.

Vsak pameten človek vidi iz tega, da se je slo-pr. teh kravalih edino le za kruh in ne za politiko. A nemški listi so zavili stvar tako, kakor da bi bili Ljubljanski Slovenci pobili Nemcem šipe in razdirali hiše. Mariborski nemško-protestantovski list „Deutscher Montag“ se je celo povspel do nesramne trditve, da je edino le „slovenska svojta“ pobijala nemške hiše. In vsi nemški listi od Maribora do Hamburga vpijejo o strašnih Slovincih, ki ubijajo Nemce kar pri belem dnevu in uničujejo nemško lastnino. To je satanska nemška hudobija. Razburjena in lačna ljudska množica je pobila desetkrat več šip na slovenskih hišah, nego na nemških. Pobijala je samo tam, kjer je videla, oziroma sumila, da živijo v izobilju tisti, ki stanujejo v dotični hiši.

In zakaj nemški listi lažejo tako nesramno? Da bi očrnilo Slovence kot narod morilec, roparjev, pobijalcev, takov, veleizdajalcev itd. Hočejo pa tudi po slovenskostajerskih mestih še bolj razpaliti sovraštvo Nemcev do Slovencev. Doseči hočejo, da bi nemške tolpe začele razbijati šipe na slovenskih poslopjih, da bi se začelo pobijati Slovence, kakor to sploh delajo choli Nemci zadnja leta v naših jugoslovanskih pokrajinah. Laž, hujskanje, sovraštvo, pobijanje in še nekaj enakih lastnosti „čiči“ zadnji čas naše narodne nasprotnike v naših krajih.

Nekdaj so pri Nemcih taka sredstva držala, a danes ne več. Slovensko ljudstvo se danes tega nemškega orožja ne boji več.

Zopetna rekvizicija.

Kakor smo že poročali v zadnji številki „Slov. Gospodarja“, je vlada odredila rekvizicijo žita, ki so ga se pustili kmetu za prehrano družine in delavcev do nove žetve. Kakor smo izvedeli, bodo pustili za osebo od 1. maja naprej samo 15 kg žita, t. j. za meseca maj in junij. Kar bodo rekvizicijske komisije našle več, bodo rekvirirali. Ta rekvizicija se bo vršila v vseh avstrijskih deželah, razun Kranjske, Dalmacije in Primorja.

Vlada je izdala odlok, da morajo iti politični, davčni in drugi uradniki v kmetijske občine in morajo podučiti ljudstvo o namenu te rekvizicije. Tudi dušnim pastirjem bo zapovedano (!), da priporočajo ljudstvu, naj odda zahtevano žito mirno in prostovoljno.

Komisija, kateri bo načeloval odposlanec c. kr. okrajnega glavarstva, bo zaloge stehala ali zmerila in kar bo več kakor 15 kg za osebo, odvezla. Komisija bo tudi ugotovila, ali ima kmet kaj zrnja v mlinu. Če se glasi mlinska karta do konca junija, mu bodo odvzeli vse žito, kar ga bodo našli. Rekvirirano žito bodo takoj spravili iz občine. Sodelovali bodo pri rekviziciji močni vojaški oddelki.

Za seme bodo puščali samo ajdo in proso. Svetujemo, naj si vsak kmet spravi semensko ajdo in proso v posebne posode in naj izjavi komisiji, da rabi dotično blago izključno za seme.

Koliko bodo odvzeli žita, si že lahko vsak posestnik sam izračuni.

Stehaj si sam prej še žito, kar ga še imaš. Vzami svinčnik in račun: Za osebo se ti bo pustilo od 1. maja do 1. julija samo 15 kg zrnja. Če imaš prehraniti vsak dan n. pr. 11 oseb, se ti bo pustilo 11 krat 15 kg, t. j. samo 165 kg žita. S to skromno količino boš moral shajati do nove žetve. Treba bo torej skrbno varčevati in pomisliti, kako bi se dalo preživeti sebe, svojo družino in delavce čez vročo poletje. Mlinske karte se pozneje (po 15. juniju) sploh ne bodo za staro žito več izdajale.

Za meterski stot oddane pšenice ali rži se bo plačevalo do konca maja 55 K, za ječmen 51 K in za koruzo 48 K, pozneje pa se bo plačevala pšenica in rž po 40, ječmen po 38 in koruza po 36 K, poleg tega pa se še bo „za kazen“, za pozno oddajo odtgnilo od te cene 20%.